

Tarinateatteria ja vertaistukea - lasten ja äitien kokema vertaistuki tarinateatterileirillä

"Lapsen isä tapasi lasta kun lapsi oli pieni, tosin harvoin. Nyt ei ole tavannut vuosiin. En osaa sanoa, miksei lapsen isä ole elämässämme mukana, päätös on täysin hänen omansa. Se on kuitenkin vaikuttanut varsin paljon lapsen tunne-elämään, ja on aiheuttanut paljon surua."

Ote erään äidin perusteluista hakulomakkeessa

21.10.2021

www.pienperhe.fi

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry

- Kansalaisjärjestö, jonka perustivat Helsingin ensikodissa asuneet äidit vuonna 1968 edunvalvonnan ja yhdessäolon tueksi.
- Toimimme edelleen yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Vertaistoiminta (ryhmät, retket, leirit, tapahtumat)

Vaikuttamistoiminta (<https://www.pienperhe.fi/aluevaalit/>)

Vapaaehtoistoiminta (mummeja ja vapaaehtoisia mieskavereita yh-perheille, vapaaehtoisia tukihenkilöitä eroperheiden lapsille)

Kiitos rahoittajamme:

STEA, Helsingin kaupunki, Ragnar Ekbergin säätiö

Tarinateatterileirin taustaa:

- Yhdistys järjestänyt tarinateatterileirejä vuodesta 2016: pääasiassa ”*Erotarinoita lapsilta*”-leirejä eroperheiden lapsille, useimmiten yhteistyössä Mosaiikkiteatteriyhdistys ry:n kanssa <https://www.facebook.com/mosaiikkiteatteri/>
- Loppuvuoden 2018 osallistujatoive: *oma leiri perheille, joissa vanhemmat eronneet ja isä ei ole aktiivisesti läsnä lasten elämässä** – tarinateatteri valikoitui toimintamuodoksi *Erotarinoista* saatujen hyvien kokemusten perusteella
- * leiri järjestettiin marraskuussa 2019, mukaan haki yli 20 perhettä ja mukaan mahtui 13 perhettä, joissa 15 lasta – suurin osa 7-10-vuotiaita
- lasten tarinoiden kanssa työskentelivät Joonas Tast ja Miika Tervo
- Aikuisten kanssa kaksi yhdistyksen vertaistoiminnan vapaaehtoista vertaisohjaajaa ja teeman kokemusasiantuntijaa

Tarinateatterista

engl. Playback theatre, Jonathan Fox 1975

<https://www.theseus.fi/handle/10024/374568> (Kerro, katsotaan! – kirja, Päivi Rahmel, 2021)

- soveltavan teatterin menetelmä, jossa näyttämölle improvisoidaan yleisön kokemuksia elämästä
- poikkeaa 'tavallisesta' teatterista selvimmin siinä, että esityksessä käsikirjoittajana on yleisö (*tarinateatterileireillä siis lapset itse, osin myös vanhemmat*)
- katsojat kertovat ohjaajan avustuksella tarinoita tai tuokiokuvia omasta elämästään, jonka jälkeen ohjaaja voi tehdä tarkentavia kysymyksiä ja muokata saamansa informaation tunnetiloiksi ja esitystyyleiksi näyttelijöille, jotka esittävät kohtauksen joko itse tai muusikoiden kanssa välittömästi takaisin sekä kertojalle että koko yleisölle (*leirillä 'tarinoidenkeruu' siis kesti koko viikonlopun ja pieni esitys tehtiin vanhemmille sunnuntaina*).
- ”*kuulluksi tulemista, ihmisten yhteyttä ja tarinoiden lumoa*”

Tarinateatteria lasten kanssa

Leikki *”Tarinateatterin ilmapiiri rakentuu yhteisestä leikistä, ja monia asioita harjoitellaan leikkien kautta”.*

”Leikin muodot voivat vaihtua, mutta sen tuoma ilo, jännitys, viritys ja rentoutuminen oleellisia.”

Tarinankerronta (story telling)

”Ihmiset ovat läpi historiansa kertoneet eletystä, koetusta, kuullusta ja nähdystä.”

”On aikoja, jolloin meidän tarvitsee kertoa joskus paljonkin siitä, mitä meille on juuri nyt tapahtunut. Kertomisella otamme elämäämme haltuun ja kesytämme hämmentäviä asioita.”

”Tarinankerronta vaikuttaa hämmästyttävällä tavalla myös ihmisen aivokemiaan. tarinat herättävät empatiamme, synnyttävät jännityksen ja helpotuksen tunteita. Ne kiinnittävät huomiomme johonkin ja saavat meidät itkemään ja nauramaan.”

Tarinateatterista vertaistukea

”Kaikki surut voidaan kestää, jos ne voidaan liittää osaksi tarinaa.” – Karen Blixen

”Tarinatteatteri syntyy tarinoista. tarinat syntyvät kertojissa. Kertojat tekevät tarinateatterin. Jos ei ole häntä, jolla on kerrottavaa tai joka ei halua kertoa, ei ole tarinateatteriakaan. Menetelmä on syntynyt halusta kuulla jokaista, joka haluaa tulla kuulluksi.”

”Ihmisillä on halu kuulua johonkin. Mihin ryhmään, heimoon tai tarinaan sinä haluat kuulua, mitä tarinaa haluat itsestäsi, toiminnastasi tai yhteisöstäsi kertoa?”

”Yhden kertojan tarina synnyttää uuden kertomuksen ja erilaisten kertomusten virrasta rakentuu usein myös toinen toistaan jatkava ja toinen toisilleen ymmärrystä tai jopa vastauksia antava kertomusten ketju.”

Tarinat ja yhteisö

- Sisäisen tarinan muokkaaminen itsesäätelyn keinona: 'Parantavat tarinat' – ihmiset luovat traumaattisten kokemusten yli kantavia tarinoita
- Vertaisryhmien 'mallitarinat'
- Tarinankerronnan avulla ihminen voi vahvistaa itsetuntoaan, lisätä hallinnan tunnetta, saada toivoa paremmasta
- *"Eräs tarinateatteriin liittyvä vahvuus on sen synnyttämä yhteisöllisyyden kokemus. Minä en ole vain minä, vaan minä olen osa jotakin yhteisöä tai ryhmää. Minä kuulun johonkin, minä kelpaan, minua kuullaan ja ymmärretään".*

Lue lisää: sosiaalipsykologi Vilma Hänninen: Sisäinen tarina, elämä ja muutos, 1999.

Vertaisohjaajan sanat

Minna Segersvärd

- Joskus riittävää tukea saa vain saman kohdanneelta, sillä onnistuneen vertaistuen vahvuuksia ovat myötäeläminen, tilanneherkkyys, ymmärtäminen ja tasa-arvoisuus.
- Jokaisella on mahdollisuus auttaa toista ja samalla auttaa myös itseään.
- Vertaistuen vahvin sanoma on **toivon** näköala ja yhdessä löydetty elämänilo.

Osallistujapalautteita

”Koin saavani vihdoin ymmärrystä tilanteelleni ja etten ole yksin. Vaikka reissun jälkeen väsytti suunnattomasti, samalla oli huojentunut ja hyvä mieli.”

”Pari päivää leirin jälkeen lapsi oli vähän normaalia levottomampi, eli tunteita oli varmasti kosketettu. Hän halusi myös keskustella tavallista enemmän isästä ja pohti kovasti syitä siihen, miksi isä ei voi häntä tavata.”

Kiitos!

Riikka Koola

(vertaistoiminnan koordinaattori)

p. 040 640 3756

riikka.koola@pienperhe.fi

<https://www.pienperhe.fi/ajankohtaista/>

Pienperheyhdistys ry